Nr. 54 Poznań, 6. Lipca 1923. **V. Rocznik.**

RYNEK DRZEWNY

ORGAN DLA HANDLU I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO

I

PRZEGLĄD LEŚNICZY

ORGAN FILJI POZNAŃSKO-POMOR. ZWIĄZKU LĘŚNIKÓW POLSK.

WYCHODZI WE WTORKI I PIĄTKI.

Przedpłata wynosi w Poznaniu przy odbiorze z ekspedycji: 7800 mk. miesięcznie, 23400 mk. kwartalnie. Na pocztach (tylko w był. zab. prusk.): 8320 mk. miesięcznie, 24960 mk. kwartalnie. Pod opaską wprost z ekspedycji w kraju i w wolnem mieście Gdańsku: 9000 mk. miesięcznie, 27000 mk. kwartalnie. Pod opaską za granicą (oprócz Gdańska): 10000 mk. miesięcz., 30000 mk. kwart. Numer pojedyńczy kosztuje: w Poznaniu w Ekspedycji 1000 mk. Z przesyłką pocztową w kraju i w wolnem mieście Gdańsku 1100 mk. Zagranicą 1200 mk.

Redakcja, Administracja, Ekspedycja „Rynku Drzewnego i Przeglądu Leśniczego" znajduje się w Poznaniu, ul. św. Marcina 57. III. piętro
Drukarnia:
Poznań, Wielkie Garbary 20. Nr. telef. 3406.
Konta bież.: Bank Handlowy w Warszawie. Oddz. miejski w Poznaniu (Hotel Bazar). Bank Przemysłowców Poznań.

OGŁOSZENIA: Za tekstem: jeden wiersz petytowy jednołamowy (strona czterołamowa) 1500 mk. W tekście zaś lub przed tekstem: jeden wiersz petytowy jednołamowy (strona dwułamowa) 5000 marek. — —
OGŁOSZENIA: Z tabelkami o 50 procent więcej. Przy większych i kilkakrotnych ogłoszeniach stosowny rabat

Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia — — — —

Przedruk dozwolony tylko za podaniem źródła. (Rynek Drzewny w Poznaniu).

DZIAŁ RYNKU DRZEWNEGO

WIADOMOŚCI HANDLOWE.

Wyniki sprzedaży drewna użytkowego i opałowego w obrębie Dyrekcji lasów państwowych Poznań, Bydgoszcz, Toruń Gdańsk.

Nadleśnictwo Wronki

licytacja 11. 6. 23 r.

sosna szczapy opał. za mp.	54.552	mk.
„ wałki „ „	41.657	„
„ pieńki „ „	21.624	„
„ gałęzie I kl. „	12.540	„
„ „ III „ „	7.434	„
„ „ IV „ „	7.324	„
brzoza szczapy „	62.500	„
„ wałki „	49.000	„
dąb gałęzie I kl. „	17.000	„

Nadleśnictwo Osiek W.

licytacja 11. 6. 23 r. dla potrzeb lokalnych:

sosna II kl. za m³	144.001	mk.
„ III „ „	119.200	„
„ IV „ „	152.050	„
sosna szczapy opał. za mp.	45.454	„
„ wałki „ „	30.877	„
„ gałęzie II kl. „	7.863	„
„ „ III „ „	4.222	„

Nadleśnictwo Zielonka

licytacja 12. 6. 23 r.

dąb B. I kl. za m³	224.800	mk.
„ II „ „	210.600	„
„ III „ „	179.600	„
„ IV „ „	188.450	„
„ V „ „	146.930	„
buk III „ „	310.559	„
„ V „ „	139.175	„
olcha wałki użytk. za mp.	50.666	„
brzoza III kl. za m³	143.880	„
„ IV „ „	122.992	„
„ V „ „	124.137	„
sosna I kl. za m³	205.482	„
„ II „ „	197.087	„
„ III „ „	202.054	„
„ IV „ „	110.169	„
„ szczapy opał. za mp.	77.306	„
„ wałki „ „	66.220	„
„ pieńki „ „	36.162	„
„ gałęzie I kl. „	18.947	„
„ „ II „ „	18.115	„
„ „ III „ „	7.475	„
„ „ IV „ „	2.500	„
osika szczapy „	42.272	„
„ wałki „	41.153	„
„ gałęzie III kl. „	5.000	„
olcha wałki opał. za mp.	51.111	„
„ gałęzie III kl. „	6.636	„
brzoza szczapy „	70.934	„
„ wałki „	57.777	„
„ pieńki „	20.000	„
„ gałęzie I kl. „	20.000	„
„ „ III „ „	10.666	„
grab szczapy „	87.500	„
„ gałęzie III kl. „	25.000	„
buk szczapy „	86.800	„
„ gałęzie III kl. „	14.569	„
dąb szczapy „	74.354	„
„ wałki „	81.666	„
„ pieńki „	47.283	„
„ gałęzie III kl. „	14.251	„

Nadleśnictwo Ruda

licytacja 12. 6. 23 r. dla potrzeb lokalnych.

sosna IV kl. za m³	98.945	mk.
„ drągi I „ „ „	101.389	„
„ „ II „ „ „	102.222	„
„ „ III „ „ „	132.402	„
„ „ V „ „ „	105.022	„
„ tyczki VI „ „ „	126.667	„
„ szczapy opał. za mp.	53.243	„
„ pieńki „ „ „	4.000	„
„ gałęzie I kl. „ „	11.173	„
„ „ II „ „ „	7.326	„
„ „ III „ „ „	3.573	„
olcha szczapy „ „	47.918	„
brzoza „ „ „	54.208	„

Nadleśnictwo Warlubie

licytacja 12. 6. 23 r. dla potrzeb lokalnych:

sosna I kl.	za m³	149.800	mk.
„ II „	„	140 000	„
„ III „	„	102.725	„
„ IV „	„	107.410	„
sosna szczapy użytk.	za mp.	43.600	„
„ „ opał.	„	36.518	„
„ wałki „	„	31.065	„
„ pieńki „	„	21.835	„
„ gałęzie I kl.	„	11.121	„
„ „ III „	„	2.009	„
świerk szczapy	„	23.333	„
brzoza „	„	37.800	„
„ wałki	„	32.250	„
„ gałęzie I kl.	„	12.000	„
olcha szczapy	„	36.095	„
„ wałki	„	30.666	„
„ gałęzie I kl.	„	11.875	„

Nadleśnictwo Darzlubie

licytacja 13. VI. rb. dla fabrykantów i rękodzielników.

Dąb II kl.	za m³	190.217	mk.
„ III „	„	194.334	„
„ IV „	„	180.952	„
„ V „	„	163.043	„
„ wałki użyt.	za mp.	50.000	„
buk V kl.	za m³	169.811	„
osika III „	„	153.409	„
„ IV „	„	134.286	„
„ V „	„	157.895	„
sosna I „	„	215.325	„
„ II „	„	201.009	„
„ III „	„	187.830	„
„ IV „	„	168.696	„

Nadleśnictwo Mochy

licytacja z dnia 14. VI. rb. na potrzeby lokalne.

Jesion wałki	za mp.	80.000	mk.
wiąz „	„	77.500	„
brzoza szczapy	„	79.625	„
„ wałki	„	73.621	„
olcha szczapy	„	100.000	„
„ wałki	„	67.188	„
sosna szczapy	„	71.136	„
„ wałki	„	60.640	„
„ pieńki	„	36.667	„

Nadleśnictwo Bartel Wielki

licytacja z dnia 14. VI. rb. na potrzeby lokalne.

brzoza szczapy	za mp.	49.800	mk.
„ wałki	„	36.375	„
„ gał. I kl.	„	12.920	„
sosna szczapy	„	42.768	„
„ wałki	„	33.362	„
„ gał. I kl.	„	10.638	„
„ „ II „	„	4.330	„

Nadleśnictwo Mścin

licytacja z dnia 14. VI. rb. na potrzeby lokalne.

sosna szczapy	za mp.	51.867	mk.
wierzba wałki	„	25.000	„

Nadleśnictwo Owczarnia

licytacja 14. 16. 23 r. na potrzeby lokalne:

buk szczapy opał.	za mp.	34.375	mk.
osika „ „	„	18.500	„
„ wałki „	„	16.500	„
sosna III kl.	za m³	131.005	„
„ IV „	„	135.007	„
„ szczapy opał.	za mp.	43.022	„
„ wałki „	„	27.833	„
„ gałęzie II kl.	„	3.642	„

Nadleśnictwo Czeszewo

licytacja 15. 6. 23 r. na potrzeby lokalne:

grab V kl.	za m³	211.504	mk.
grab wałki użytk. II „	za mp.	92.656	„
„ „ „ III „	„	100.000	„
jesion IV kl.	za m³	141.509	„
brzost wałki użytk. II kl.	za mp.	100.833	„
„ „ „ III „	„	97.500	„
lipa „ „ II „	„	56.071	„
dąb szczapy opał.	„	91.842	„
„ wałki „	„	88.333	„
„ gałęzie III kl.	„	17.120	„
„ „ IV „	„	11.120	„
grab szczapy opałowe	„	96.774	„
jesion „ „	„	81.041	„
„ wałki „	„	70.000	„
„ gałęzie III kl.	„	18.900	„
klon szczapy	„	74.615	„
„ wałki	„	70.000	„
„ gałęzie III kl.	„	18.000	„
brzost „ III „	„	12.666	„
brzoza szczapy	„	106.923	„
„ wałki	„	107.500	„
„ gałęzie III kl.	„	19.350	„
olcha szczapy	„	91.200	„
„ wałki	„	80.555	„
„ pieńki	„	42.666	„
„ gałęzie I kl.	„	71.500	„
„ „ III „	„	16.038	„
osika szczapy	„	68.928	„
lipa „	„	68.333	„
wierzba szczapy †	„	35.000	„
sosna „	„	80.200	„
„ gałęzie III kl.	„	16.000	„
„ „ IV „	„	8.640	„
świerk szczapy	„	89.722	„
„ gałęzie III kl.	„	15.000	„

Nadleśnictwo Mochy

licytacja 16. 6. 23 r. na potrzeby lokalne.

dąb szczapy	za mp.	96.667	mk.
brzoza „	„	91.875	„
sosna „	„	80.510	„
„ wałki	„	59.524	„
„ gał. III kl.	„	38.440	„
świerk szczapy	„	62.143	„
„ wałki	„	44.375	„
„ gałęzie III kl.	„	33.125	„

Nadleśnictwo Solec

licytacja 16. 6. 23 r.

sosna I/IV kl.	za m³	215.393	mk.
„ drągi I „	za szt.	7.917	„
„ „ II „	„	4.500	„
„ pniaki	za mp.	15.377	„
„ gał. II kl.	„	14.619	„
„ „ III „	„	4.652	„

Nadleśnictwo Wierzchlas

submisja 16. 6. 23 r.

los 1.	sosna II kl.	158.14 m³	po 165.000 mk.
	„ III „	375.40 „	
	„ IV „	193.84 „	
los 2.	sosna II kl.	7.53 m³	po 102.000 mk.
	„ III „	227.34 „	
	„ IV „	341.25 „	
los 3.	sosna I kl.	7.67 m³	po 171.000 mk.
	„ II „	41.71 „	
	„ III „	15.13 „	
	„ IV „	11.17 „	

Nadleśnictwo Szczepanowo

licytacja 16. 6. na potrzeby lokalne.

brzoza	V kl.	za m³	387.097	mk.
„ szczapy		za mp.	120.909	„
sosna	I kl.	za m³	201.118	„
„	II	„	223.468	„
„	III „	„	190.112	„
„	IV „	„	200.000	„
„ drągi	I „	za szt.	20.952	„
„ „	II „	„	15.514	„
„ „	III „	„	9.392	„
„ „	IV „	„	5.400	„
„ tyczki	V „	za setkę	270.000	„
„ „	VI „	„	103.300	„
„ wałki użytk.		za mp.	100.000	„
„ szczapy opał.		„	115.416	„
„ gałęzie	I kl.	„	47.500	„
„ „	II „	„	31.723	„
„ „	III „	„	25.422	„

Nadleśnictwo Gniewowo

licytacja 18. VI. rb. dla rzemieślników.

Dąb	II kl.	za m³	233.121	mk.
„	III „	„	142.568	„
„	IV „	„	121.450	„
„	V „	„	100.000	„
sosna	I „	„	176.035	„

Nadleśnictwo Mochy

licytacja 19. 6. 23 r. na potrzeby lokalne:

brzoza	szczapy	za mp.	76.250	mk.
olcha	„	„	66.875	„
osika	„	„	57.500	„
sosna	szczapy	„	77.742	„
sosna	wałki	„	59.750	„
„	pieńki	„	44.111	„
„	gał. III kl.	„	20.538	„
świerk „	IV „	„	6.386	„

Gdańsk, 24. 5. Wskutek dalszej dewaluacji marki niemieckiej ceny drzewa surowego automatycznie podnoszą się w górę: ceny niemieckiego drzewa kopalnianego ustabilizowały się. Tartaki wstrzymują się od czynienia ofert w markach niemieckich, tłomacząc to niejasnością sytuacji politycznej oraz gospodarczej. Tartaki oraz kupcy z Gdańska i Pomorza w ostatnim czasie sprzedali większe partje pniaków oraz innych gatunków do Berlina i Drezna po 650000 franco wagon polsko-niemiecka granica bez cła. W ciągu ostatnich 14 dni ceny drzewa dla celów stolarskich podniosły się o 20%. Z Gdańska sprzedano do Danji drzewa ciosanego po 2 funt. szt. za 1 m³. Podług dzisiejszego kursu wynosi to przeszło pół miljona mk., zaś niemieccy odbiorcy za to samo drzewo ofiarują 360000—400000 za 1 m³. W tartakach pomorskich znajduje się duża ilość już sprzedanych angielskich desek i belek. Zaznacza się duże zapotrzebowanie ze strony firm westfalskich i nadreńskich na materjał gładki i czysty. Płacono 600000—700000 zależnie od szerokości franco wagon niemiecko-polska granica.

Wilno, 25. 5. Ceny loco wagon st. załadowania. Drzewo eksportowe, budulec sosnowy 20—30 cm. 15 sh za fm., — powyżej 30 cm. 18 sh, papierówka 14—15 dol za sążeń sześc., kopalniaki 2½ f. szt. za sążeń, osika zapałkowa 25 sh. za fm., olcha towarowa 18 sh, szwele 3½ sh za sztukę, sleepery 5½ sh. Ceny w tartakach: deski czysto obrzynane do 8 cali 10000 Mp. za stopę, — heblowane do 8 c 10500 Mp., — czysto obrzynane 9—11 c 15000 Mp., — półczyste I. gat. o 25% taniej, — II. gat. o 50% taniej. Tendencja zwyżkowa.

Grodno, 25. 5. Oferowano loco wagon stacja w Grodzieńszczyźnie materjały drzewne po następujących cenach za 1 m³ (w tys. Mp): dłużyce sosnowe tegoroczne przy bardzo dużej podaży 140—150, — sosnowe eksportowe, materjał odziemkowy cięcia tegorocznego, o średnicy w cieńszym końcu od 26 cm. wzwyż, bez sęków szkodliwych 200—220. Dłużyce świerkowe tegoroczne 120—130, kloce świerkowe eksportowe 170—180. Słupy telegraficzne eksportowe wyrobione dłuższe 140—150, — krótsze (do 11 m) 120—130. Drzewo kopalniane (stemple i kapy) sosnowe i świerkowe okorowane w różnych wymiarach wahało się od 100—110. Bale sosnowe, ostrokątnie obrzynane w dobrym gatunku typu „deals" 430—450, — sosnowe „battens" 360—370, bale angielskie świerkowe „deals" 380—390,— świerkowe „battens" 360—370, bale angielskie świerkowe „deals" 380—390, — świerkowe „battens" 340—350. Deski sosnowe stolarskie nieobrzynane 340—350, — sosnowe ciesielskie obrzynane 250—260, takież świerkowe 230—240. Ceny papierówki, cieszącej się większym popytem na eksport niż pozostałe materjały drzewne, wahały się między 100—110 za 1 m przestrzenny. Podaż ożywiona przeważnie dla przemysłu Prus Wschodnich. Podkłady kolejowe sosnowe 33—34, sleepery sosnowe, podwójne 50—51, — pojedyńcze 30—32 za sztukę. Szczapy opałowe mieszane, półsuche do 750 za wagon 10-tonnowy. Podwyższone stawki przewozowe okazały się nadmiernym ciężarem dla drzewa przy dzisiejszych cenach zdeprecjonowanych. To też w stosunku do położenia w pierwszych dniach maja r. b. — zaznacza się tutaj tendencja zniżkowa. Niepokojąco działa na ceny niepewne położenie w Gdańsku.

Bawarja. Wc Frankonji na przetargach w lasach państwowych ostatnio uzyskane ceny są o 20—25% niższe od spodziewanych. Osiągnięto za kloce sosnowe I kl. 239,900, — II kl. 172,200, — III kl. 142,800, dłużyce sosnowe I kl. 193,200, — II kl. 157,200, — III kl. 131,300. Kupiectwo niemieckie, pod wpływem stagnacji rynkowej, coraz silniej przeciwstawia się tendencjom zarządów leśnych do śrubowania cen. Naprzykład nadleśnictwo środkowo-frankońskie w Eichstätt sprzedało drzewo świerkowe „papierówkę" 64,000 za I kl. i 54,000 za II kl., mimo ceny wywoławczej 100.000 i 85,000 Mn. (blisko 40% różnicy).

Mecklemburg. W Neustrelitz na ostatnich przetargach w lasach państwowych uzyskano następujące ceny: kloce dębowe I kl. do 522,000, — II kl. do 445.000, III kl. do 300,000 i IV kl. do 191,000 za 1 m³. Za dłużyce sosnowe III kl. (o miąższości od 1 do 1,5 m³) uzyskano do 125,000. Bukowe dłużyce I kl. 158,000, — II kl. 148,000, — III kl. 109,100 i IV kl. 84,100 Mn. Olszyna IV—V kl. osiągnęła 80,500, topola II kl. 100,000 za 1 m³, drzewo bukowe na podkłady kolejowe do 80,000. Wszystkie materjały sprzedano loco las.

Rumunja. Mimo wielkich bogactw leśnych Rumunji eksport leśny rozwija się powoli wskutek wadliwie działających środków komunikacyjnych. Brak kolei i wagonów paraliżuje eksport, który w roku 1922 zaledwie przekroczył 700,000 m³. Ujemnie również wpływa polityka ekonomiczna rządu oraz wysokie cła, wynoszące naprz. 500 franków od wagonu drzewa opałowego. Pewna zniżka lei rumuńskich wpłynęła na lekkie podniesienie cen drzewa. Drzewo opałowe w szczapach dochodzi do 6,000 lei za 10.000 kg. loco granica. Deski obrzynane ostrokątnie jodłowe, materjał eksportowy wahają się od 1750—1900 lei za 1 m³ fob Galac. Materjały tarte wysyłane są ostatnio w dwóch kierunkach: na wschód do Egiptu i Grecji, na zachód do Węgier, Francji i Anglji. Kantówka jodłowa, ciosana przy dużym popycie dochodzi do 1150 lei za 1 m³.

Deski stolarskie materjał odziemkowy, świerk i jodła bez sęków, ostrokątnie obrzynane, dochodzi do 2500 lei za 1 m³. Na rynku usposobienie zwyżkowe przy wzrastającej podaży.

(Ajencja Wschodnia 28. V. 23 r.)

KOMUNIKAT Nr. 20

Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu.

Dnia 18. czerwca b, r. odbyło się w lokalu Izby naszej zebranie przedstawicieli najpoważniejszych przemysłowych i handlowych Związków i Zakładów, na którym zebrani uchwalili następującą rezolucję:

Zebrani na konferencji w Izbie przemysłowo-handlowej w Poznaniu w dniu 18. czerwca 1023 r. przedstawiciele przemysłowych i handlowych Związków i Zakładów — wobec katastrafalnego spadku marki polskiej przestającej spełniać funkcje miernika wartości, chcąc uchronić sfery przemysłowe i handlowe od związanego z wyprzedażą towarów za coraz bardziej spadającą markę polską zubożenia przejawiającego się coraz dotkliwiej i jaskrawiej w niemożności utrzymania dotychczasowego rozmiaru zapasów, co się dziać musi z rzeczywistą szkodą dla gospodarstwa krajowego — uważają za konieczne ustalać ceny towarów w obliczeniowych złotych polskich według oficjalnego kursu w dniu zapłaty ceny kupna.

Poznań, dnia 19. czerwca 1923 r.

Izba przemysłowo-handlowa w Poznaniu.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

W tych dniach wyszedł zeszyt piąty, majowy, II rocznika PRZYRODY I TECHNIKI. Poziomem naukowym artykułów i rozmaitością treści stoi na tej samej wyżynie, jak i poprzednie zeszyty tego zajmującego, a tak potrzebnego czasopisma. W artykule „Początki życia na ziemi“ prof. Friedberg zaznajamia czytelnika z rozmaitemi teorjami, tłumaczącemi nam powstawanie i rozwój świata ożywionego. Bardzo zajmującym i aktualnym artykułem jest rzecz d-ra Malarskiego, oparta na najnowszych badaniach, p. t.: „O emisji cząstek naelektryzowanych przez żarzące się ciała“. Z zakresu techniki i higjeny miast znajdujemy w tym zeszycie nader ciekawy ustęp inż. Różańskiego, p. t.: „Zasady oczyszczania wód ściekowych miast“. Pozatem w zeszycie tym są podane krótkie wiadomości o świstaku tatrzańskim, zwierzęciu przebywającem tylko w wysokich reglach górskich. Ze względu na piękno tego elementu w krajobrazie tatrzańskim, należy wszelkich starań dołożyć, by zwierzątko to uchronić przed zagładą, grożącą mu ze strony górali. Pamięci prof. Zubera, zasłużonego przyrodnika i podróżnika polskiego, poświęcono obszerną wzmiankę, również z okazji odznaczenia prof. Romera medalem złotym imienia Gallois podniesiono zasługi naukowe i narodowe autora Atlasu Polski. W odezwie swej Polskie Towarzystwo Przyrodników im. Kopernika nawołuje społeczeństwo do ochrony lasów polskich, niszczejących pod zachłanną kupiecką siekierą. Tę urozmaiconą treść zeszytu uzupełniają w końcu: „Miscelanea“, „Ruch naukowy“, „Przegląd książek“ i „Skrzynka redaktorska“.

Międzynarodowa wystawa drzewa w Ljonie. Zarząd jarmarku w Ljonie organizuje na dzień 5 października rb. międzynarodową wystawę drzewa, która obejmie wszystko co się tyczy produktów drzewa oraz jego przetworów. Koszty wynajęcia jednego standu wynosić będą 1.000 trs., zaś 1 m. kw. na powierzchni otwartej — 20 franków. Fakt, iż Polska wywiozła do Francyi w ciągu roku 1922 około 100.000 m. sześć. drzewa, a w ciągu pierwszego kwartału 1923 r. około 30.000 m. sześć., przemawia za udziałem administracyi leśnej państwowej polskiej, oraz firm prywatnych polskich, celem zwiększenia wywozu drzewa polskiego do Francyj, co zdaje się mieć wszelkie widoki rozwoju.

(Chwila — Lwów Nr. 1078.)

(x) Ograniczenia w wywozie drzewa z Rumunji. Ministerstwo handlu i przemysłu wydało nowe przepisy, wprowadzające pewne ograniczenia w wywozie niektórych gatunków drzewa. A mianowicie: 1. zupełnie wzbroniono wywozu drzewa orzechowego; 2. niektóre inne gatunki drzewa mogą być wywożone tylko na podstawie specjalnych pozwoleń ministerstwa.

(Gazeta Warszawska Nr. 156.)

Uregulowanie przewozów drzewnych: Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych pragnąc uregulować przewóz drzewa w obecnym sezonie zażądało od wszystkich Dyrekcyj lasów państwowych przypuszczalnej ilości wagonów, potrzebnych do przewozu drzewa. Do należytego uregulowania sprawy potrzebne są rówież dane odnośnie za otrzebowania lasów prywatnych — przeto właściciele lasów prywatnych winni co miesiąc (najpóźniej do każdego 5-go) przesłać żądane informacje bezpośrednio do Wydziaju Ekonomiki Rolniczej przy Min. Rola i Dóbr Państwowych w Warszawie. (Kurjer Poznański Nr. 136.)

DZIAŁ PRZEGLĄDU LESNICZEGO

STARODAWNE MIARY.

(Dokończenie).

Tablica Łanu w Dobrach Krolewskich który się też Chełmińskim zowie.

Łan ma	Morg	Sznurów	Prętow	Łokci
Wzdłuż	30	90	900	6750
Wszerz	1	3	30	225
W kwadr.	30	270	27000	2518750
Morg		3	30	225
Sznur			10	75
Pręt				7 y poł

Przestroga: Ieżeli Geometrze w takim Woiewodztwie trafią się do wymierzenia insze łany, krom tu wypisanych: Niech sobie w przod na Tablice rozłoży ich miary, na kształt tych Statutowych: a nie trudno mu będzie, według nauk następujących, grunty wymierzać, na takowe Łany. Tylko niech pamięta na to, żeby miar kwadratowych większych nie multiplikował przez liczbę tylu miar mnieyszych, ile się mnieyszych znayduie w iedney większey: ale przez liczbę, ktora się znayduie miar mnieyszych w całym polu kwadratowym iedney większey. Naprzykład. Ieżeli pola kwadratu doskonałego liczy sznurow 400 maiąc ścianę iednę w sznurow 20 a przyszłoby liczyć łokcie tego pola we 400 sznurow: Nie maią się multiplikować przez łokci połosma, wiele ich zamyka ieden pręt Chełmiński: ani przez łokci 75 wiele ich liczy sznur ieden Chełmiński: ale przez łokci 5625 kwadrat sznuru iednego. A tak pole kwadratu doskonałego, maiące ścianę sznurów 20 będzie miało łokci 2250000 nie 3000. Iako się author ieden Polski omylił na karcie 28, czego tak dowodzę dwoiakim sposobem.

1. Ściana we 20 sznurow doskonałego kwadratu, liczy łokci długich 1500, daiąc każdemu sznurowi po łokci 75: Zaczym 1500 łokci ściana iedna, przez drugą przemultiplikowana, czyni pole łokci 2250000 nie 3000.

2. Sznur ieden w kwadrat liczy łokci 5625. Toć 400 sznurow, ile ich liczy kwadrat maiący ścianę w sznurow 20, liczyć musi łokci 2250000 nie 3000.

Także gdyby pole we 100 sznurow kwadratu podłużnego, miało ścianę iedną w sznurow 20 a drugą przyległa w sznurow 5: powinienem w takim polu liczyć łokci 562500. Gdyż 100 przez 5625 przemultiplikowane, daią łokci 562500 nie 750 iako Oekonomika Ziemiańska na karcie 28 liczy.

Na tem kończy się opis miar i dalej następują rozdziały dotyczące rozmierzania gruntów. W jednym z nich podaje autor ciekawy sposób wydzielania łanów na mapie za pomocą ziarn. Radzi postąpić w ten sposób, żeby wykreśloną skalę jednołanową obstawić linijkami i wypełnić szczelnie ziarnkami czarnej gorczycy lub maku. Ziarnka ze skali przenieść następnie na mapę po uprzedniem obstawieniu linijkami drewnianymi lub papierowymi wszystkich ścian wieloboku. Przeniesionemi na mapę ziarnkami wypełniać kolejno figurę po figurze poza przykładaną w tym celu linijką i wydzielać w ten sposób na mapie łan za łanem, które jak autor pisze są równe „gdyż równą miarą wymierzone" a pozostałą resztę przenieść na skalę i obliczyć jaką część skali pozostałe ziarnka zajęły. Jeżeli trafią się na gruncie „błoto, rzekabrody, staw, chrosty" to należy wykreślić je na mapie, obsypać gorczycą lub makiem i wiele miejsca zajmują, tyle przydać do łanu.

Kończy zaś autor ten rozdział następującą uwagą: „Takie praktyczne pomiarkowanie ziarnami placow rożnych figur nie powinno mieć nagany w Geometrze. Gdyż iako bez nagany mierzy cyrklem długości, tak chwalebnie, pewną miarą sposobną, może mierzać place figur". (Koniec). W. P.

PIĘKNO ODCZUWANE W LASACH SŁUCHEM.

Pomimo, że w estetyce lasu główną rolę przyjęły na siebie oczy, to przecież i inne zmysły przyczyniają się do wydawania sądu o pięknie lasu.

Termin oglądania rozszerzyć możemy na wszystkie zmysły. Widzieć możemy więc i słuchem.

Przyjmowanie jednak wrażeń słuchem różni się poniekąd od przyjmowania wrażeń wzrokiem.

Oko może naraz objąć i związać wielką ilość wrażeń równocześnie, ucho, natomiast łowi dźwięki w pewnym czasie i po pewnym czasie wiąże je w całość. Wzrokiem możemy oglądać dłużej aniżeli słuchem. Głosy bowiem przyrody odtwarzane bywają okolicznościowo i nieściśle.

W głosach lasu wyróżniają się wybitnie głosy spowodowane pośrednio drzewami i głosy zwierza leśnego.

Głosy spowodowane drzewami cechuje prostota przechodząca jednak zwykłą miarę, nacechowana pewnego rodzaju tajemniczością i wzniosłością.

Nasz Wielki Wieszcz pisze o koronach drzew poruszanych wichrem:

. . . „Dziwny odurzający hałas! Mnie się zdało, że tam nad głową morze wiszące szalało".

Głosy te są często zrozumiałe tylko dla myśliwego:

„cisza . . . . trzasnęła gdzieś gałązka . . .
może lis się przekrada, a może" . . . . .

Głosy zwierząt są dla nas tylko dźwięczne, posiadają przeto wartości czysto estetyczne. Zaliczenie ich do muzyki wokalnej lub instrumentalnej jest conajmniej trudne. Słyszymy i śpiewy i kapale leśne, nacechowane wszystkiemi formami i rodzajami piękna, jak rytm, takt, skala tonów, melodja, harmonja, dysharmonja, współdźwięk, jak wyniosłość powab. Wgłosach zwierza jest nawet pewna myśl, pewien moment jedności i tak n. p. moment jedności ptasiej muzyki i śpiewu, uwydatniający się pewnym szeregiem tonów powstarzanych w warjacjach podsłuchał i oddał Hoffmann. Artyście temu zawdzięcza świat muzyczny wiele melodji przyjętych z zycia leśnych śpiewaków. Literatura nasza obfituje w dowody, że oprócz solistów nawet tak potężnych jak jeleń, wszystkie głosy zwierza leśnego łączą się razem w całość miłą dla ucha ludzkiego. Tak n. p. Weysseuhoff oddaje nastrój zapadającego zmroku — następująco:

. . . jak na skinienie batuty umilkły naraz przedzachodnie świergotania maleńkich śpiewaków w łozinie:

---

12) OCHRONA LASU OD NIEBEZPIECZEŃSTW GROŻĄCYCH ZE STRONY OPADÓW ŚNIEŻNYCH.

NAPISAŁ W. ŁUCZKIEWICZ.

(Ciąg dalszy).

U murów i pomostów połączonych z terasami powiększa się „skuteczna wysokość" o głębokość stopnia.

Tak dla profilu budowli jakoteż i dla ich odstępu pionowego, nie ma ogólnych reguł. Przy swobodnym wyborze miejsca rozstrzyga o pionowem oddaleniu, spad, rzeźba, własności gleby, wystawa, wysokość nad poziom morza, wielkość opadów, niebezpieczeństwo zagrażające ew. miejscowościom, drogom, kolejom, materjał znajdujący się pod ręką, dogodność transportu itd. Przy oznaczaniu pionowego odstępu bierze się pod uwagę nie tyle samą spadzistość zbocza ile względną wysokość między budowami. Wielkość tej ostatniej traktuje się zawsze przy różnorodnej spadzistości i zmiennych własności gleby osobno dla każdego systemu budowli; tylko przy jednostajnym spadzie i równych na całem zboczu własnościach gleby można stosować tych samych profilów zabudowań i odstępów pionowych. W zwykłych okolicznościach względna wysokość między urządzeniami nie powinna przekraczać 4 krotnej „skutecznej wysokości" dolnego zabudowania, które rzecz prosta musi mieć odpowiednią odporność. Przy murach okazało się niejednokrotnie nawet, że odstęp pionowy o 6—7 krotnej „skutecznej wysokości" odpowiada już zadaniu. Z drugiej strony wymagać będą lawiny górne nawet odstępu 3 krotnej „skutecznej wysokości". Przy palisadach, im spadzistsze zbocze tem bliżej siebie powinny być ich rzędy. Na mniej stromych stokach wystarczy odstęp 6 i więcej metrów (3—4 krotna „skuteczna wysokość"). Na bardzo stromych osuwiskach musiałyby być rzędy tak blisko siebie, że nie opłaca się ich stawiać; zastępuje się je wtedy murami (Engler). Kwestja pionowej odległości ważna nie tylko ze względu na koszta ale i na celowość zabudowań, jest dotychczas nie rozstrzygnięta, mniej skuteczne zabudowania uzupełnia się zazwyczaj według własnych przekonań, gdyż braknie miarodajnych spostrzeżeń. Zbyt wielka ilość czynników, wpływających na rozmiary pionowego odstępu, nie pozwala na obliczenie go, przynajmniej w granicach koniecznej dokładności. Praktyczne wykrycie związku między pionowym odstępem a „skuteczną wysokością" odda w przyszłości przy zabudowaniach, bardzo cenne usługi.

W końcu wspomnieć należy o środkach technicznych które wprawdzie nie należą do czynności leśników lecz raczej techników komunikacyjnych.

Dla ochrony ważnych dróg, koleji żelaznych itd. kierować można spadające lawiny przy pomocy odpowiedniej korekcji terenu tj. sztucznych urządzeń odprowadzających np. ujęć pod postacią ubezpieczonych galeryj w bok na bezpieczne miejsce, względnie przez przepusty pod urządzeniami komunikacyjnemi. Urządzenia tego rodzaju konieczne są wówczas gdy lawiny biorą swój początek powyżej granicy pionowego zasięgu drzew, a zabudowanie innego rodzaju jest niemożliwe

trznadli, sikorek, pliszek. Przetrwał tylko najniższy skrzypcowy brzęk komorów. Ale zaraz obudziły się głosy basowe, odęte strachami nocy — dalekie bąki zagadały i ostrzegawczo jak kołatki stróżów nocnych zdwojone okrzyki derkaczów. Rozpoczął się nokturn."

Już tych parę zdań mówi nam niezbicie, że głosy lasu dają nam silne wrażenie słuchowe, również, że wywoływują pewien nastrój, dają obrazy myśli, łączą przyrodę z naszem życiem duchowem. Czy każdy jednak las daje nam piękno słuchowe? Czy jest to piękno w każdym lesie?

Nie bo są też lasy prawie nieme! Są to lasy w których człowiek zwierzynę wyniszczył!

Ale i las lasowi nie równy! Podobnie, jak w poszczególnych typach drzewostanów pokrywają glebę pewne trawy, zioła i krzewy, tak też i poszczególne typy drzewostanów zamieszkują pewne tylko zwierzęta.

W lasach liściastych buszują po ziemi słomka, kos i sojka, w dziuplach gnieżdżą się kraska, kowalik, sikorki i dzięcioły. Nizkie gąszcza podszytu zamieszkują drożdy, gile, skowronki leśne, raszki, gajówki jemiołuszki i kwiczoły. Na drzewach gnieżdżą się tu gołębie, sojki, wilgi a najwyższe szczyty zajmują ptaki drapieżne.

Ze zwierzyny czworonożnej spotykamy tu sarnę, dzika, lisa, borsuka i zająca.

Typowem ptactwem lasów iglastych są kowaliki, mysikróliki, sikory (sosnówka, czubatka, bogatka), dzięcioły (pstry i zielony), kraski jarząbki i głuszce.

Lasy iglaste zamieszkują z czworonogów: jeleń, sarna, niedźwiedź, ryś, żbik, lis i kuny.

Inż. Stieber

Redaktor odpowiedzialny za dział Rynku drzewnego i za dział Przeglądu leśniczego Józef Ziółkowski, — za dział Ogłoszeń i administrację wydawnictwa Edmund Bartz.

Ogłoszenia.

KUPIĘ ZARAZ [843

1000 mp. sosn. szczapów, 15 wagonów desek 23 i 30 mm. z kloców środkowych i wierzchołków, także nachorza łych. oraz 5 wagonów 42 m/m suchych odziemków.

WOJ. PAETZ,

Poznań, Głogowska 23, telefon 2713.

Poszukuję

desek sosn. podłogowych

heblowanych i szpuntowanych i upraszam o złożenie szczegółowych ofert do Administracji Rynku Drzewnego pod **F. F. 883.**

Drzewo kopalniane

w stemplach i kapach 9

kupuję każdego czasu i w każdej ilości loco stacja graniczna lub stacja załadowania

Böhm & Dr. Becker G. m. b. H.

Grubenholz - Grosshandlung

Danzig - Langermarkt 15.

lub bezskuteczne. W dolnej części w której lawina się osadza wraz z toczonemi kamieniami użyć można dla ochrony grubych murów, żłobów (rynien) owałowanych, zabezpieczających przed zboczeniem lawiny z właściwego toru. Aby zabezpieczyć budynki ew. inne urządzenia stojące na osuwiskach lawinowych, ustawiać można „izbice śnieżne" (śniegołomy) w kształcie ściętych ostrosłupów trójściennych równobocznych z kamieni, których ostre krawędzie zwrócone do stoku rozdzielać mają śniegi tak, by omijały chronione objekta. Ponieważ niepewność miejsca i pory staczania się lawin, może być powodem przerwy w komunikacji i kryje niebezpieczeństwo dla życia ludzi i ich dobra, proponowano aby tam gdzie nie zagraża bezpośrednio żadne niebezpieczeństwo sztucznie wywoływać osuwanie się śniegów. Czy środek ten dotychczas praktycznie nie wypróbowany da dodatnie wyniki, przyszłość okaże.

Zalesienie ochronne.

Powyżej granicy zasięgu pionowego drzew, gdzie zalesienie nie znajduje warunków bytu, powinno iść ręka w rękę z zabudowaniami; utrzymanie gleby przed spłukaniem i osuwaniem. Do spojenia gleby nadają się wrzosy, borówki, różanecznik, wierzby krzewiaste itd., a choć nie mogą one zapobiec usuwaniu się śniegów, to w każdym razie przyczynią się do tworzenia próchnicy.

Poniżej zasięgu pionowego jest las najskuteczniejszym środkiem zapobiegawczym przeciwko powstawaniu lawin. Wprawdzie tu i owdzie zdarza się, że na stromych i gładkich stokach, pod starszemi, równowiekowemi i rozluźnionemi drzewostanami osuną się śniegi, stanowczo jednak hamują one nagłe staczanie się lawin. W bardziej zwartych różnowiekowych odrzewiach powstawanie lawin należy do wielkich rzadkości.

Z kilku tych słów, łatwo wywnioskować jak ważne zadanie przypada zalesieniu! Jak już poprzednio wspomniano ma zabudowanie chronić pierwotnie zalesienie, później wspomagać je w opieraniu się śniegom.

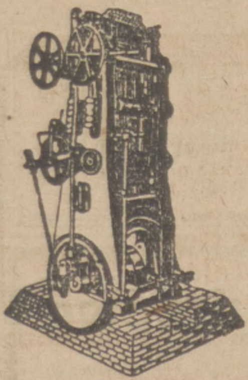
Z gatunków nadających się do zalesiania ochronnego wymienić wypada w pierwszym rzędzie limbe (najwyżej docierającą do około 2450 m. n. p. m.), formę drzewiastą kosodrzewiny, modrzew a wreszcie świerk (do około 1800 m. n. p. m.). Niektórzy radzą w pewnych wypadkach, na cienistych i obfitych w śniegi stokach (do wys. 1800 m. n. p. m.) zastępować jodłą cierpiącego wskutek grzyba Herpotrichia nigra świerka. Pozatem zależnie od warunków edaficznych i klimatycznych poleca się dla stworzenia różnopiętrowych drzewostanów mieszanie kilku gatunków z sobą. Poza wspomnianemi, nadaje się w tym celu jawór (do 1700 m. n. p. m.) i buk (do 1400 m. n. p. m.). Rosnące na obszarze rośliny drzewiaste należy utrzymywać z wyjątkiem tych, któreby mogły hamować rozwój zalesienia. Jako przedplon drzewoochronny u gatunków bardziej wrażliwych, służyć może kosodrzewina płożąca się i olcha szara.

(Dokończenie nastąpi).

[617

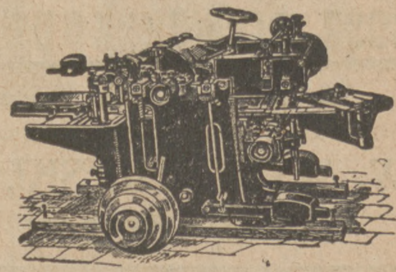
Traki

pionowe i horyzontalne oraz wszelkie pomocnicze maszyny tartaczne

Strugarki

walcowe, wyrówniarki, wiertarki, gryzarki, piły taśmowe i tarczowe, tokarki, ostrzarki

własnej konstrukcji dostarcza:

„UNIA“ Zjednoczone Fabryki Maszyn
Tow. Akc.
dawn. C. Blumwe i Syn,
BYDGOSZCZ-WILCZAK.

Kupujemy stale

sosnowe szczapy, wałki i pieńki

jako też i okrąglaki sosnowe. (835

Ceramika Ludwikowo p. Mosina.

ADOLF RECHTER, [741

DRZEWNA AJENCJA I KOMIS,

LWÓW, ul. Rutowskięgo 7, adr. telegr. „RECHTERBOIS“

UPRASZA O OFERTY NA WSZELKI MATERJAŁ DRZEWNY EXPORTOWY.

Fabryka maszyn **„Herkules“**

Telegr.: Herkules-Gniezno.
Telefon Gniezno 26.

GNIEZNO

Towarzystwo z ograniczoną poręką.

Specjalna fabryka maszyn do obróbki drzewa

w nowoczesnym pierwszorzędnym wykonaniu z łożyskami kulkowemi. (200

Spółka Lasowa

Towarzystwo z ogr. por.

Krakowska 4 w Bydgoszczy Krakowska 4

należąca do największych koncernów kopalnianych i hutniczych na Polskim Górnym Śląsku

Kupuje

kopalniaki, drzewo okrągłe i tarte, wszelkie materjały drzewne.

Zapłata gotówką

1

KONTO BANKOWE:

Bank Związku Spółek Zarobkowych — Poznań i Bydgoszcz, Dyrekcja Disconto Gesellschaft w Poznaniu.

Skrzynka pocztowa 73. Telefon nr. 1762.

Poszukuję kupna
sosn. drewna kopalnianego
w długich drągach
do spiesznej dostawy. Płacę wysokie ceny.
W. WYSZOMIRSKI, Gołańcz,
Tartaki i eksport drzewa. (884

Poznańska Spółka Drzewna
Towarzystwo Akcyjne
Poznań, św. Marcin 52|53.
Kupuje i sprzedaje
drzewo każdego rodzaju
i w każdej ilości. (2

Czarny dąb
pochodzący z rzek w stanie surowym w klocach loco wagon stacja kolejowa Polesia. Towar eksportowy zdatny na forniery. Do sprzedania zaraz 100 metrów sześciennych. (882
Zgłoszenia do Redakcji „Rynku Drzewnego", gdzie znajdują się próby.

Wszelkie gatunki drzewa
w stojących drzewostanach, okrąglaki, drewno kopalniane, papierówkę jako też tarte materjały kupuje stale po cenach dziennych i może płacić wysokie zaliczki (359
W. Kurella, Hurtownia drzewa
Praust, Wolne Miasto Gdańsk (Danzig) Telefon 28

Drewno kopalniane
z drzew iglastych jako też całe drzewostany
kupują stale za gotówkę 12
„Wywóz drzewa" Tow. z ogr. odpow. Bydgoszcz
ul. Śniadeckich 47 a II piętro.

Poszukujemy kupna każdy miesiąc ca. 2.000 paczek
z 5 mm. grubych deszczułek
45 cm. kwadrat zewnątrz, albo tylko same deszczułki.
Łaskawe oferty proszę skierować na adres:
„AGATOS"
fabryka chemiczno-kosmetyczna
Gródek Jagielloński. (888

Młody WYŻEŁ
(suka)
Niem. rasy „Kurzhaar", 10 miesięcy. czystej krwi z tresurą 1 okresu. Cena 60 złp.
Zgłoszenia Młyn Wodny, Kaplin pow. Międzychód [887

A. HEINE
Agentura i komisja drzewna 16
Frankfurt (Oder)
Tel. 1205. Stiftsplatz 10.

Maszynę
gotową do robienia
wpustów i wypustów
(Spundmaschine) [861
sprzeda natychmiast
W. MADEŁA,
NOWE (POMORZE) Tel. 58.

Tartak parowy
i HEBLARNIA
Fabryka
wełny drzewnej i skrzyń.
STAROGARD (Pomorze)
ulica Hallera nr 19.
[820

Sosnowe
drzewo opałowe
wszelkiego rodzaju
kupuje
Kantor Węglowy, Bydgoszcz
Jagiellońska 46|47. Tel. 8, 12 i 13
[879

Czcionkami Drukarni Rynku Drzewnego T. z o. p. Poznań, ulica Wielkie Garbary nr. 20.